

28 oktober 2008

Ansökan om bidrag för att förstärka kompetensen bland personal som i sitt arbete kommer i kontakt med personer med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning

Kungsholmens Stadsdelsnämnd Norra Stockholms Psykiatri Ekerö kommun
Norrmalms Stadsdelsnämnd
Östermalms Stadsdelsnämnd
Bromma Stadsdelsnämnd
Hässelby-Vällingby Stadsdelsnämnd
Rinkeby-Kista Stadsdelsnämnd
Spånga-Tensta Stadsdelsnämnd

I. LÄGESBESKRIVNING

Norra Stockholms psykiatri med 1 100 anställda, medsökande kommun Ekerö och sju stadsdelsnämnder inom Stockholms stad, omfattar ett område med cirka 400 000 invånare.

Personer med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning behöver ofta samtidiga insatser både från kommunen och från landstinget för att få sina behov tillgodosedda. Vi kan dock se att det ibland sker krockar mellan landstingets och kommunens uppdrag på de strategiska behovsområdena: vård och behandling, boende och vardagsstöd samt sysselsättning och rehabilitering till arbete.

Många människor med psykisk ohälsa har samtidiga insatser från flera vårdgivare. Gemensamma vårdplaneringar krävs där landstinget och kommunen samverkar och där man utifrån ett helhetsperspektiv, ser till personens hela livssituation. Ett exempel är när klienten anses färdigbehandlad av landstinget, men att kommunen anser att klienten inte kan klara sig i eget boende.

Det finns därför behov av kompetensutveckling för att bättre förstå varandras uppdrag och där de olika perspektiven kan komplettera varandra till en helhet, med syfte att öka den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv.

Det finns även behov av kompetens i samband med utredning, bemötande och behandling av patienter, speciellt patienter med neuropsykiatrisk diagnos. Vilka särskilda behov har denna patientgrupp och hur man kan tillmötesgå dessa i behandling och kommunala insatser?

Metoder för utredning, bedömning och uppföljning behöver utvecklas, liksom kunskapen om evidensbaserade metoder.

För att skapa en gemensam kunskapsbas och en samsyn mellan olika yrkeskategorier behövs utbildning i frågor såsom:

- vilka huvudmän som ansvarar för vad
- målsättning
- lagstiftning
- former och rutiner för samverkan
- handläggning, dokumentation och individuell planering.

Kunskap om evidensbaserade metoder kring

- termer och begrepp som gäller sjukdom och funktionsnedsättning
- psykiatrisk sjukdomslära, missbruk
- läkemedel
- behandlingsmetoder
- psykiatrisk omvårdnad, rehabilitering, återhämtning och metoder för socialt, pedagogiskt och kognitivt stöd
- stöd till barn med psykiskt sjuka och funktionsnedsatta föräldrar
- utvärdering och uppföljning

För att tillgodose dessa behov avser vi att genomföra ett antal aktiviteter inom projektet ”Positiv” (Psykiatri Och Socialtjänst Innovativt Tillsammans I Vevande).

2. PLANERADE AKTIVITETER OCH MÅLGRUPPER

2.1 Aktiviteter

Vi avser att genomföra följande aktiviteter:

1. Införa gemensam handledning i patientärenden.
2. Anordna utbildningarna "Gemensam kunskapsbas för psykisk hälsa och delaktighet – Socialtjänst, psykiatri och den enskilde i samverkan", "Stöd i boende för ett rikt vardagsliv", "Utbildning i bemötande och återhämtningsinriktat arbetssätt" och utbildning med "Patientkonsulter" – Patienter som konsulter i vården
3. Regelbundet anordna föreläsningar
4. Workshops, ofta i kombination med föreläsningar
5. Samrådsgrupper – systematisk reflektion.

2.2 Målgrupper

Målgruppen baspersonal exempelvis boendestödjare, arbetsinstruktörer och skötare samt i särskilda fall, när det är motiverat, även för andra yrkesgrupper t ex socialsekreterare, biståndshandläggare, sjuksköterskor.

3. Uppföljning

Uppföljning av utbildningar genom:

- Kursutvärderingar
- Mätning av patientens uppfattning av bemötande före och efter personalens bemötandebildning.

Generell utvärdering av projektets insatser

- Klientenkät
- Enkät om personalens uppfattning av vilken nytta de har fått av utbildningsinsatserna.

Utvärdering av en extern utvärderare planeras för projektet som helhet:

- Möjliga mätbara resultat
- Metoderna

Integrering av kompetenshöjande insatser i praktiken

- Gemensam handledning med kursledare/handledare som med fördel har undervisat i någon av de planerade utbildningsinsatserna.
- Ett uppdaterat system för kvalitetssäkring för gemensamma insatser. Där ska bl a antalet gemensamma vårdplaneringar och andra överenskommelser i samverkansöverenskommelser kunna följas upp.
- Genomförandeplaner

Samrådsgrupper

Uppföljningarna planeras att ske genom dokumentation. Konkreta resultat av samrådsgruppernas diskussioner leder till en gemensam samsyn.

Workshops

Dokumentation av minnesanteckningar av de perspektiv som har lyfts under workshopen, även detta syftar till samsyn. En workshop kan även resultera i en handlingsplan för förbättringsarbete.

4. FÖRVÄNTADE RESULTAT OCH SPECIFICERING AV INSATSERNA

4.1 Förväntade resultat

Helhetssyn

Personer med psykisk ohälsa får sina behov tillgodosedda ur ett helhetsperspektiv där olika insatser från kommunen och landstinget länkar i varandra - ett samlat professionellt nätverk för att stödja klienten. Detta trots att man utgår från olika lagstiftningar och uppdrag. Upprätta individuella vårdplaner som omfattar hela patientens/klientens livssituation.

Gemensam handledning syftar till att integrera och vidmakthålla kompetensen och respekten mellan olika personalkategorier genom att skapa gemensamma referensramar.

Kompetensutveckling

Utbildningarna syftar till att utveckla och fördjupa deltagarnas kompetens. Utbildningarna är samtidigt upplagda så att de bidrar till att uppfylla målet att skapa en gemensam kunskapsbas.

Skapande av gemensam kunskapsbas

Patienter och anhöriga har unika kunskaper om patientens/klientens behov. Varje personalkategori har sina specifika kunskaper inom sitt område gällande klienten och dennes behov. Genom att göra denna kunskap tillgänglig skapas förutsättningar för en bättre vård. Dels genom den ökade kunskapen i sig, dels genom att förståelsen ökar, vilket gynnar ett förtroendefullt samarbete med respekt för varandras kunskap och perspektiv. En gemensam kunskapsbas ger överblick och samsyn.

Ökat inflytande över vården för patienter och närstående

Ett ökat patient/klient/närstående inflytande med engagerade, delaktiga och välinformerade klienter gynnar behandlingsresultatet och ger ökad livskvalitet. Gruppens rättigheter och status kan på så sätt stärkas.

4.2 Specifiering av insatserna

Gemensam handledning

Gemensam handledning i klientärenden ger samsyn, samt integrerar ökad kompetens i det konkreta arbetet.

Utbildningar

A. Gemensam kunskapsbas för psykisk hälsa och delaktighet - Socialtjänst, psykiatri och den enskilde i samverkan

Kursen är utformad för att anställda inom socialtjänst och inom den psykiatriska vården ska få ett gemensamt språk och förståelse för sina patienters/klienters situation och hur de behöver arbeta för att den ska förbättras. Föreläsningar kombineras med gruppdiskussioner, erfarenhetsutbyten och övningar.

Innehåll:

- Gemensam problemdefinition
- Psykiatrisk rehabilitering i psykiatri och socialtjänst del 1
- Psykiatrisk rehabilitering i psykiatri och socialtjänst del 2
- Lagstiftning, ansvar och modeller för samverkan
- Effektiv vård, rehabilitering och socialt arbete
- Hur omsätter vi kunskapen och samverkar bättre i praktiken?

Utbildningsanordnare är "Omtänk kunskapsutveckling".

B. Stöd i boende för ett rikt vardagsliv

Utbildning anpassad för boendestödjare och annan personal som ger stöd i hemmet. Innehåller bl a kunskap om neuropsykiatri, lagstiftning, introduktion till det kommunala uppdraget – förhållningssätt, metoder och organisation.

- Kunskapsbas för en evidensbaserad praktik som stödjer återhämtning
- Funktionsnedsättningar, hjälpmedel och rättigheter
- Senaste nytt inom boendestöd
- Psykiatrisk rehabilitering i boende och vardagsarbete
- Återhämtningsinriktat arbetssätt
- Hur omsätter vi kunskapen i praktiken?

Utbildningsanordnare är "Omtänk Kunskapsutveckling".

C. Utbildning i bemötande och återhämtningsinriktat arbetssätt

Ett gott bemötande är förutsättning för god vård och stöd. Utbildningen i återhämtningsinriktat arbetssätt utgår från det erfarenhetsbaserade perspektivet. Brukarnas erfarenheter av återhämtning lyfts fram bl a genom aktuell forskning på området.

Innehåll i utbildningen:

- Vad är ett bra bemötande?
- Vad är brukarinflytande och varför är det viktigt?
- Vilken roll spelar personalens bemötande för brukarens inflytande och återhämtning?
- Vad är återhämtning?

- Vad hindrar och vad stödjer återhämtning?
- Hur kan jag stödja en annan människa i dennes återhämtning?
- Hur kan återhämtning prägla det dagliga arbetet?
- På vilket sätt kan vi utforma våra organisationer för att ge stöd till återhämtning?

Utbildningsanordnare är RSMH.

D. Patientkonsulter - Patienter som konsulter i vården

"Inom Norra Stockholms psykiatri utbildar patienter och anhöriga personal vid mottagningar och avdelningar sedan 2006. De är patientkonsulter, tidigare var namnet på projektet "patienter som konsulter i vården". Projektet var ifrån början ett Miltonprojekt och startades av Norra Stockholms psykiatri och Föreningen Balans.

En utvärdering visade att personalen uppskattat att lyssna till och diskutera konsulternas livsberättelser, deras upplevelser av olika symtom och tillstånd, av mötet med psykiatri och hur de tycker att personal på bästa sätt kan hjälpa patienter i sin återhämtning. Ämnen som ofta tas upp är information, bemötande och delaktighet. Kursinnehållet anpassas till den inriktning verksamheterna har och efter personalens intresse.

Mötet med någon som själv "varit där", gör det lättare att förstå. Mötena kallas dialogträffar och syftar till att uppnå en konstruktiv dialog. Att patienter och anhöriga är med har inneburit ett bra erfarenhetsutbyte och diskussion. Om boendestödjare m.fl. från kommunen är med så skulle detta kunna ge en gemensam kompetens och bra förutsättningar för samverkan mellan landsting och kommun.

Under åren 2007 och 2008 har projektet i huvudsak finansierats med medel från Socialstyrelsen, men även från Norra Stockholms psykiatri. Kliniken har nu fått i uppdrag av Socialstyrelsen, genom Anders Printz, att ta fram ett förslag på ett seminarium om patientkonsulter och kliniken coachingprojekt. Tanken är att seminarierna som ska arrangeras på ett antal orter i Sverige ska leda till att de två koncepten sprids.

Utbildningsanordnare är patienter och anhöriga.

Föreläsningar

Ett flertal föreläsningar planeras omkring exempelvis psykiatrisk sjukdomslära, missbruk, komplexa vårdbehov och neuropsykiatri. Utifrån dessa kan workshops också anordnas.

Workshops - systematisk reflektion

Ett bra sätt att utbyta och diskutera olika perspektiv är workshops. Ett tänkt upplägg på en workshop är att olika perspektiv ska mötas. En workshop kan bestå av:

- 3 patientkonsulter
- 6 patienter/brukare med koppling till de specifika verksamheterna
- 3 anhöriga med koppling till de specifika verksamheterna
- 1 representant från en patient- och anhörigförening som har kunskap om hur patienter och anhöriga som grupp, mer representativt ser på olika frågor
- 5 boendestödjare
- 5 behandlare
- 2 chefer, en från kommun och en från landsting

Man delar upp personerna i fyra grupper där så många som möjligt av ”perspektiven” finns med. I grupperna brainstormar och diskuterar man t ex kring vad som skulle kunna fungera bättre och hur man skulle kunna göra istället och de skriver ned det på blädderblock. Man kan också välja att ta upp redan bestämda frågor, t ex hur man kan förbättra något specifikt när det gäller samverkan mellan kommunen och landstinget. Efter smågruppsdiskussionerna redovisar man vad man kommit fram till i den stora gruppen i ungefär 20 minuter och diskuterar.

Samrådsgrupper – Systematisk reflektion

Inom Norra Stockholms psykiatri finns erfarenheter av grupper som är till för att patienter och närstående ska kunna vara med och påverka verksamheten. På träffarna deltar även personal och chefer. En gemensam samrådsgrupp mellan kommun och landsting är tänkt att bestå av ungefär 4 patienter/brukare, 2 anhöriga, 1 behandlare eller 1 boendestödjare och 1 enhetschef från kommun och 1 från landsting. De patienter, brukare och anhöriga som är med har koppling till de berörda verksamheterna.

I grupperna kan patienter och anhöriga föra fram synpunkter och diskutera förändringsförslag med personalen. Dessutom kan personalen och cheferna ta upp idéer de har och få synpunkter från deltagarna.

Hur åtgärderna bidrar till en evidensbaserad praktik

Gemensam handledning ska utgå ifrån evidensbaserade teorier och metoder. Därmed ska evidens säkras i implementeringen av arbetssätt i det praktiska arbetet. I de gemensamma utbildningarna anordnade av ”Omtänk Kunskapsutveckling” ingår professionell expertis och evidensbaserade metoder som grund för föreläsningar. I flertalet utbildningar och aktiviteter ingår patienter och/eller anhöriga som deltagare/föreläsare/kursledare mm. Därmed säkras evidens genom att föra in klientens och anhörigas perspektiv.

5. SAMVERKANSPARTNER

På grund av kort om tid att samordna alla intressenter har patient- och anhörigföreningar inte involverats i den utsträckning som vi önskat. En representant från Föreningen Balans har deltagit i utformningen av ansökan. Balans och Norra Stockholms psykiatri har samarbetat under många år och startade tillsammans ”Patientkonsulter” som kommer att vara en del av satsningen. RSMH har deltagit i planeringen av ansökan och kommer att utbilda i bemötande och arbetsinriktat arbetssätt.

Ansökan har även diskuterats i brukarrådet vid Norra Stockholms psykiatri. Brukarrådet består av representanter från elva patient- och anhörigföreningar, personer från klinikledningen och två samordnare av patient- och närståendeflytande. Brukarrådet och representanterna i rådet är intresserade av projektet och av att medverka i det. Brukarrådet består av representanter från:

AB-kontakt
Attention
Berg- och dalbanan
Föreningen autism
Föreningen Balans, vice ordförande
IFS Centrala Stockholm, ordförande

IFS/Västerort

OCD

RSMH

SPES

NSP

Klinikledningen

Samordnare av patient- och närståendeinflytande

Följande utbildningsanordnare planeras för genomförandet av insatserna:

Patientkonsulter/Föreningen Balans

RSMH

Omtänk kunskapsutveckling i samverkan med Socialpsykiatriskt forum, Veckla och RSMH

Handledare

Externa föreläsare

6. Budget, omfattning och tidsplan

Budget

Budget för att förstärka baskompetens			
	2009	2010	Totalt
Löner två st projektledare	1 200 000	1 200 000	2 400 000
Driftkostnad projektledare (rum, telefon m.m.)	250 000	250 000	500 000
Ersättning till patient- och närståendeföreningar	200 000	200 000	400 000
Arvoden			
- Patientkonsulter - Dialogträffar, inkl. lön samordnare	600 000	600 000	1 200 000
- Samrådsgrupper	300 000	300 000	600 000
- Workshops	300 000	300 000	600 000
- Föreläsare	100 000	100 000	200 000
-Handledare	600 000	600 000	1 200 000
Inköpta utbildningar			
- Bemötandebildning och Återhämtningsutbildning	450 000	450 000	900 000
- Gemensam kunskapsbas för psykisk hälsa och delaktighet - Socialtjänst, psykiatri och den enskilde i samverkan	704 000	704 000	1 408 000
- Stöd i boende för ett rikt vardagsliv	704 000	704 000	1 408 000
Lokaler	20 000	20 000	40 000
Luncher	100 000	100 000	200 000
Kick- off eller avslutningsfest	250 000	250 000	500 000
Utvärdering	200 000	200 000	400 000
Övriga driftskostnader, t.ex. kopiering	50 000	50 000	100 000
Övriga kostnader	50 000	50 000	100 000
SUMMA	5 978 000	6 178 000	12 156 000

Tidsplan

Tidsplan för projektet

"Positiv"

2008 - Hösten

Projektplanering
 Rekrytering av projektledare
 Rekrytering av styrgrupp

Våren 2009 - Våren

2009 – Hösten

Projektplanering	
Kick- Off	
Patientkonsulter	
3 st bemötande- och återhämtningsutb.	3 st bemötandeutbildningar
2 st Bas	3 st Bas
2 st Boende	3 st Boende
Styrgrupp 1 gång per månad	Styrgrupp 1 gång per månad
Handledning	Handledning
Brukarråd	Brukarråd
3 st samrådsgruppsmöten per enhet	2 st samrådsgruppsm./enhet
1 st workshop per enhet	1 st workshop per enhet

2010 - Våren

2010 – Hösten

3 st bemötandeutbildningar	3 st bemötandeutbildningar
3 st Bas	3 st Bas
3 st Boende	3 st Boende
Styrgrupp 1 gång per månad	Styrgrupp 1 gång per månad
Handledning	Handledning
Brukarråd	Brukarråd
3 st samrådsgruppsm./enhet	2 st samrådsgruppsm./enhet
1 st workshop per enhet	1 st workshop per enhet
Återrapportering till Socialstyrelsen	Utvärdering
	Avslutningsfest

Omfattning

Totalt omfattas 450 anställda, 120 personer från Norra Stockholms psykiatri, resterande från kommunen.

Aktiviteter	Andel av personalen
Stöd i boende för ett rikt vardagsliv	50 %
Gemensam kunskapsbas för psykisk hälsa och delaktighet - Socialtjänst, psykiatri och den enskilde i samverkan	50 %
Utbildning i bemötande och återhämtningsinriktat arbetssätt	50 %
Patientkonsulter	50 %
Handledning	50 %
Samrådsgrupper	7 %
Workshops	25 %
Föreläsningar	100 %

7. Formalia

Satsningens namn: "Positiv".

Totalt belopp som söks: 12 156 000 kronor

Adress, telefonnummer och e-postadress till de kommuner och landsting som står bakom ansökan:

Susanna Wahlberg
 Avdelningschef
 Kungsholmens Stadsdelsförvaltning
 Box 490 39
 100 28 Stockholm
 Tel: 508 08 022
 e-post: susanna.wahlberg@kungsholmen.stockholm.se

Anna-Lena Christensson-Österberg
 Avdelningschef
 Östermalms Stadsdelsförvaltning
 Karlavägen 104
 104 51 Stockholm
 Tel: 508 10 317
 e-post: annalena.christensson.osterberg@ostermalm.stockholm.se

Mona Lindgren
Vård- och omsorgschef
Norrmalms Stadsdelsförvaltning
Tulegatan 13
103 62 Stockholm
Tel: 509 09 304
e-post: mona.lindgren@norrmalm.stockholm.se

Ingrid Brännström
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby Stadsdelsförvaltning
Hässelbytorget 20-22
165 23 Hässelby
Tel: 508 05 094
e-post: ingrid.brannstrom@hasselby.stockholm.se

Sakir Demirel
Verksamhetschef
Rinkeby-Kista Stadsdelsförvaltning
Rinkeby Allé 18
Box 7049
164 07 Kista
Tel: 508 01 000
e-post: sakir.demirel@rinkeby-kista.stockholm.se

Ante Hemphälä
Avdelningschef
Spånga-Tensta Stadsdelsförvaltning
Box 4066
163 04 Spånga
Tel: 508 03 239
e-post: ante.hemphala@spanga-tensta.stockholm.se

Lisbeth Rieser
Verksamhetsområdeschef
Bromma Stadsdelsförvaltning
Tunnlandsvägen 95
161 26 Bromma
Tel: 508 06 212
e-post: lisbeth.rieser@bromma.stockholm.se

Ulla Söderlind
tf Sektionschef
Ekerö kommun
Box 205
178 23 Ekerö
Tel: 560 391 00
e-post: ulla.soderlind@ekero.se

Björn Pontén
Utbildningsledare
Norra Stockholms Psykiatri
S:t Görans sjukhus
112 81 Stockholm
Tel: 672 26 98
e-post:bjorn.ponten@sll.se

Anna Stenseth
Verksamhetschef
Norra Stockholms Psykiatri
S:t Görans sjukhus
112 81 Stockholm
Tel: 672 23 20
e-post: anna.stenseth@sll.se

Underskrifter från samtliga sökande:

Susanna Wahlberg
Avdelningschef

Anna-Lena Christensson-Österberg
Avdelningschef

Mona Lindgren
Vård- och omsorgschef

Ingrid Brännström
Avdelningschef

Sakir Demirel
Verksamhetschef

Ante Hemphälä
Avdelningschef

Lisbeth Rieser
Verksamhetsområdeschef

Björn Pontén
Utbildningsledare

Anna Stenseth
Verksamhetschef

Lisbeth Fredriksson
Ekerö kommun

Kontaktperson: Utbildningsledare Björn Pontén
Telefonnummer: 672 26 98, 070 484 04 65
e-postadress: bjorn.ponten@ll.se

Postgirokonto: 21 25 12 - 8
Bankgirokonto: 5118-7219 (SLSO)
Särskilt projektkonto: uppgift lämnas senare.

Sammanfattning av ansökan

Ansökan görs tillsammans mellan sju stadsdelsnämnder, Ekerö kommun och Norra Stockholms psykiatri med utgångspunkt från tre strategiska behovsområden; vård och behandling, boende och vardagsstöd samt sysselsättning och rehabilitering till arbete. Norra Stockholms psykiatri med 1 100 anställda, medsökande kommun och stadsdelar inom Stockholms stad omfattar ett område med cirka 400 000 invånare.

Målgruppen för vår ansökan är personer med neuropsykiatriska funktionshinder, barn till föräldrar med psykisk störning, individer med komplexa behov av stöd. Satsningen riktas till kommun och landsting i syfte att förstärka personalens kompetens. Det finns behov av samsyn och en gemensam utbildning för berörd personal både inom socialtjänst och psykiatri, i nära samverkan med den enskilde och anhöriga.

Vi avser att genomföra fyra utbildningar, regelbundna föreläsningar, workshops, samrådsgrupper med systematisk reflektion och gemensam handledning i patientärenden för målgruppen baspersonal, samt i särskilda fall för andra yrkesgrupper, då det är motiverat.

Vi planerar att ha en organisation med två projektledare, en från kommunen och en från Landstinget, och en styrgrupp.

Utbildningarna av de enskilda utbildningarna följs upp genom personal- och klientenkäter. Även en generell utvärdering av projektets följs upp, genom personal- och klientenkäter.

Vi förväntar oss att efter genomförda utbildningar ha uppnått en helhetssyn och en gemensam kunskapsbas, liksom samsyn, kompetensutveckling och samverkan tillsammans med ett ökat inflytande över vården för klienter och anhöriga. Sammantaget ska satsningen bidra till en evidensbaserad praktik genom att utbildningar, föreläsningar, samrådsgrupper, workshops och handledning, utgår ifrån evidensbaserade teorier och metoder. Evidensen säkras i implementering av arbetssätt i det praktiska arbetet.

Ansökan har presenterats i brukarrådet vid Norra Stockholms psykiatri, där elva patient- och anhörigföreningar är representerade och de är intresserade av projektet och av att medverka i olika former. Föreningen Balans och RSMH har deltagit i utformningen av denna ansökan.

Landstinget med Norra Stockholms Psykiatri äger projektet. Det sökta beloppet uppgår till 12 156 000 kronor. Ansökan gäller under förutsättning att erforderliga nämndbeslut tas.